

روسیه میان سیاست مهار و استقلال و خطرات این درگیری بر جهان

(قسمت سوم)

(ترجمه)

در قسمت قبلی بیان کردیم که روسیه متوجه شده است که امریکا می‌خواهد ان را متلاشی و به یک دولت مطیع و رام‌شده مبدل ساخته و بر مناطق نفوذی هم‌جوارش و در داخل کشورهایی که اتحادیه فعلی روسیه در انجا فعالیت دارد، مسلط شود. در این قسمت برای تکمیل مبحث گذشته برخی از موارد را بیان می‌کنیم:

پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در سخنرانی سالانه خود در 21 فبروری 2023م در جمع نخبگان و رهبران ارتش در اولین سالگرد آغاز جنگ اوکراین گفت: «هدف نخبگان غربی بر کسی پوشیده نیست؛ ان‌ها قصد دارند تا روسیه را به شکست استراتژیک مواجه سازند. به عبارت دیگر؛ قصد دارند تا یکبارگی ما را ریشه‌کن نمایند.» اما لاوروف، وزیر امورخارجه روسیه در اظهارات خود به نقل از خبرگزاری رسمی روسیه در تاریخ 27 نوامبر 2022م گفت: «همه اقدامات غرب و دست‌نشانده وی؛ ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین ماهیت بین‌المللی بحران اوکراین را تایید کرده و هدف استراتژیک امریکا و متحدانش در ناتو بر کسی پنهان نیست. ان‌ها قصد دارند تا در میدان جنگ علیه روسیه پیروز شده و از ان به عنوان مکانیزمی برای تضعیف یا نابودی کشور ما استفاده کنند.» لاوروف در ادامه سخنان خود اظهار داشت: «دشمنان و مخالفان ما برای تحقق این هدف، هر کاری را که لازم باشد انجام می‌دهند.»

انچه امریکا را در قبال این اهداف در برابر روسیه مصمم ساخت، تقارب و نزدیکی بین چین و روسیه تحت نام پیمان یا مشارکت استراتژیک است که هر دو کشور ان را تایید و تاکید کرده و بندها و شرایط ان در سال 2022م تمدید شد. به دنبال ان، چیزی که چالش‌برانگیزتر است، دیدار رئیس‌جمهور چین از مسکو در 21 اپریل 2023م و امضای برخی از توافق‌های اقتصادی با روسیه و تاکید وی بر مفهوم مشارکت استراتژیک بین این دو کشور می‌باشد. رئیس‌جمهوران این دو کشور در دیدارشان خاطرنشان ساختند که: «پیمان ناتو، برای حمایت از توافق‌نامه‌ها و پیمان‌های خود در اسیا و اقیانوس آرام تلاش می‌کند.» به نظر می‌رسد که امریکا بار دیگر سیاست مهار مخالفان را با تاسیس پایگاه‌های نظامی و پیمان‌های نظامی احیا می‌کند. در این نشست سران روسیه و چین، توافق بر این شد که مبادلات و معاملات تجاری بین این دو کشور سالانه از 150 میلیارد دالر امریکایی به 200 میلیارد دالر افزایش یابد.

هم‌چنین در این نشست، توافق شد که خط لوله‌ی دیگری برای صادرات گاز به چین تحت نام "قدرت سیبری 2" برای تکامل خط "قدرت سیبری 1" ایجاد شود تا خط جدید سیبری را به شمال چین وصل کند. پوتین تاکید کرد که روسیه می‌تواند طلب فزاینده چین را برای صادرات انرژی برآورده سازد. بعد از نشست سران روسیه و چین، در بیانیه‌ی دیگری پوتین اظهار داشت که وی در همسبستگی با چین برای تشکیل یک نظم جهانی چندقطبی و عادلانه‌تر و دیموکراتیک‌تر کار می‌کند، که باید بر اساس نقش مرکزی سازمان ملل و شورای امنیت و قانون بین‌الملل و اهداف و اصول منشور سازمان ملل کار و فعالیت کند.

نظر به ادعای غرب، اظهارات، اقدامات و تهدیدات علیه روسیه افزایش یافته و در آخرین نشست ناتو در سال 2023م. در مادرید، لحن تند اظهارات هویدا گشت. علاوه بر آن، بیانیه‌های سیاسیون حاضر در آنجا نیز شاهد این مساله است: «روسیه، تهدید بزرگ و مستقیمی برای صلح و امنیت اعضای ناتو بشمار می‌آید.» در این نشست، ناتو اظهار داشت که چین تهدید و چالش بزرگی علیه کشورهای ناتو و امنیت آن‌ها در نقشه راه استراتژیک جدید، که در جریان نشست مادرید به تصویب رسید، می‌باشد. این چالش و تهدید، زمانی افزایش یافت که کشورهای غربی و در رأس آن‌ها امریکا تصمیم گرفتند که دو کشوری را که مرزهای طولانی با روسیه دارند، وارد ناتو کنند؛ زیرا مرزهای ناتو با روسیه به حدود 2600 کیلومتر می‌رسد و با وارد کردن سوئد و فنلند به ناتو، 1300 کیلومتر به آن علاوه می‌شود.

واکنش چین و روسیه در قبال این چالش‌ها و تهدیدات بسیار تند و شدید بود، چنانچه چین ناتو را متهم به حمله بدخواهانه و بی‌اعتبار کردن شهرت خود دانسته و نمایندگان دیپلماتیک آن در اتحادیه اروپا اظهار داشتند: «ناتو ادعا می‌کند که کشورهای دیگر چالش برانگیزند، اما این ناتو است که در سراسر جهان مشکلات را خلق می‌کند.» اما روسیه نسبت به چین اظهارات تندتری را در برابر امریکا اتخاذ کرد؛ طوری که سرگئی شویگو؛ وزیر دفاع آن به تعقیب این تصمیم امریکا گفت: «الحاق فنلند به ناتو و اقدام ائتلاف نظامی برای افزایش آمادگی‌های نظامی؛ خطر درگیری‌ها را افزایش می‌دهد»، هم‌چنین وی علاوه نمود که برخی از هواپیماهای نظامی بلاروس اکنون قادر به حمل کلاهک‌های هسته‌ای بوده و سامانه‌های موشکی اسکندر به بلاروس منتقل شده، که نشان می‌دهد از این سامانه‌ها برای حمل موشک‌های معمولی و یا هسته‌ای می‌توان استفاده کرد.

روسیه پس از آگاهی از اهداف واقعی امریکا، تسلیم این سیاست‌های غربی نشد، بلکه اقدامات متعددی را در قبال این پیمانی که شامل 52 کشور است انجام داد، از جمله: کاهش 45 درصدی جریان گاز به اروپا که به گاز روسی وابسته است و این اقدام خاصاً آلمان را از ناحیه بحران انرژی به نگرانی واداشت. هم‌چنین روسیه خطوط انرژی و گاز جدید ایجاد و خطوط قدیمی را تقویه و بهره‌برداری خود را افزایش داد؛ چنان‌که در استفاده از میدان گازی کوویکتا در منطقه سبیری که در خط لوله‌های قدرت سبیری ریخته و به سمت چین روان است، پیشگام و دست به کار شد. هم‌چنین تلاش کرد تا بخشی از صادرات انرژی (نفت و گاز) خود را به اروپا به سمت چین و هند جهت دهد؛ آن‌هم به قیمت بسیار جذاب و زیر قیمت بازار؛ حدود 35 دالر در هر بشکه نفت.

روسیه روابط خود را با چین برای حمایت مادی و مالی مستمر تقویت کرد. قوت و استحکام این روابط در چالش و تهدید رئیس‌جمهور چین در قبال سیاست‌های غرب در برابر روسیه هویدا و اشکار گشت، به ویژه پس از تصمیم محکمه جنایات بین‌المللی علیه پوتین و زمانی که رئیس‌جمهور چین به تاریخ 20 اپریل 2023م. از مسکو دیدار کرد و برخی معاهدات اقتصادی را امضاء و موضوع مشارکت استراتژیک را تأکید و تلاش صلح چین را که امریکا به شدت مخالف آن است، طرح کرد.

روسیه جبهه نظامی خود را در چندین جهت تقویه کرد، از جمله در جبهه اوکراین؛ چنان‌که نیروهای ویژه واگنر را افزایش داد. در سال 2022م فرایند استخدام گسترده‌ای سربازان و کارآموزان و تمرین دادن مجدد نیروهای احتیاط را آغاز کرد. سپس پوتین قانون جدید استخدام سربازان را در تاریخ 15 اپریل 2023م امضاء کرد؛ همان‌طور که در 16 جنوری 2023م با بلاروس مانورهایی انجام

داد. وزارت دفاع در بیلاروس در جریان این مانورها گفت: «در چارچوب هوانوردی مشترک و تمرین تاکتیکی نیروهای مسلح بلاروس و روسیه، تمرینات عملی انجام شد که سلاح هوانوردی هر دو کشور در آن سهیم بودند.»

روسیه لحن تهدیدآمیز توسط سلاح‌های هسته‌ای و سلاح‌های فوق متعارف را افزایش داده و مقامات روسی چندین بار آن را اظهار داشته و به استفاده از سلاح‌های فوق متعارف در صورتی که امنیت ملی روسیه مورد حمله و تهدید قرار گیرد، اشاره کردند. پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در هنگام بسیج عمومی جدید نیروهای نظامی برای جنگ در 15 اپریل 2023م گفت: «کشورش برای حفاظت و دفاع از خود از همه سلاح‌ها استفاده خواهد کرد.» اما نماینده رئیس شورای امنیت روسیه پس از اعلام خروج کشورش از برنامه هسته‌ای جدید با امریکا گفت: «مسکو برای دفاع و حفاظت از خود از هر وسیله ممکن استفاده خواهد کرد؛ از جمله استفاده از سلاح‌های هسته‌ای.» هم‌چنان هشدار داد که اگر واشنگتن بر شکست مسکو پافشاری کند؛ کل جهان در آستانه یک درگیری همه‌جانبه قرار خواهد گرفت.

روسیه از طریق برخی از کشورها و با کمک چین در تلاش است تا در صف اروپائی نفوذ کند. این در واقع همان چیزی است که در سفر اخیر رئیس‌جمهور فرانسه به چین رخ داد؛ چنان‌که فرانسه روند پذیرش برخی از سیاست‌های چین را برای ختم جنگ از طریق تلاش‌هایی که در 20 اپریل 2023م انجام داد، آغاز کرد. در بیانیه مشترک رئیس‌جمهور چین و فرانسه آمده است: «پکن و پاریس از تمام تلاش‌هایی که برای آمادگی صلح در اوکراین مطابق به قانون بین‌الملل و بر اساس اهداف و اصول منشور سازمان ملل انجام می‌شود، حمایت می‌کنند.»

روسیه به تبلیغات داخلی در میان مردم پرداخت و علیه امریکا مردم را تحریک و تشویق کرد؛ به ویژه پس از مورد هدف قرار گرفتن اراضی روسیه با اسلحه‌های غربی. پوتین، چندین بار اظهار داشته است که امریکا و هم‌پیمانانش قصد دارند تا روسیه را متلاشی و نابود سازند. این اقدام تبلیغاتی روسیه، به منظور تقویت صفوف داخلی در برابر تحریک غرب برای راه‌اندازی انقلاب در میان سیاسیون و نظامیان روسی انجام شد. مردم روسیه، معنای استعمار کشور خود را درک می‌کنند؛ به ویژه این‌که آنان دو جنگ جهانی را برای مبارزه با غرب طی کردند.

روسیه سعی کرد تا بر نقش دالرجهانی در مبادلات انرژی تأثیر گذارد. بنابر این، قراردادهای نفت خود را در مبادلات و معاملات با برخی از کشورها به جای دالر به روبل بست.

روسیه به اقدامات مخربی علیه اوکراین پرداخت و مراکز انرژی، مراکز حیاتی و مؤسسات صنعتی را مورد هدف قرار داد؛ چنانکه سامانه‌های دفاعی غرب مانند سامانه پاتریوت را هدف قرار داد.

روسیه صادرات زراعتی اوکراین را به چالش کشیده و آنرا در تنگنا قرار داد که باعث ایجاد فشار جهانی شد. این کار در مسئله حبوبات اوکراین به ویژه گندم هویدا گشت که باعث بحران جهانی غذا و افزایش قیمت‌ها در بسیاری از مناطق جهان شد و نقطه فشاری برای رسیدگی به بحران و پایان دادن به جنگ شکل گرفت.

روسیه شروع به برانگیختن افکار عمومی در میان غربی‌ها و در میان سیاسیون آن کرد که هدف جنگ عبارت از مورد هدف قراردادن روسیه بوده و این جنگ بر اساس قانون بین‌الملل نبوده و منجر به نابودی قانون بین‌الملل می‌شود. وزیر خارجه روسیه چندین بار اظهار داشت که این جنگ بر اساس هیچ قانون بین‌المللی نیست و این کار نتایج خوبی را برای روسیه در درگیری موجود بین احزاب دموکرات و جمهوری خواه در امریکا به میان آورده و احزاب راست افراطی را برای جنگ در بسیاری از کشورهای اروپائی کمک کرده است.

این‌ها برخی از اقداماتی بود که روسیه برای مقابله و مبارزه با سیاست‌های امریکا اتخاذ کرده و تا حال به آن پایبند است؛ به فقره دوم این مبحث می‌رسیم، یعنی: آینده این درگیری و خطرات آن بر جهان. ادامه دارد...

برگرفته شده از شماره 451 جریده الرايه

نویسنده: حمدطیب

مترجم: محمدمزل